

Atatürk ve Rotary

Ekrem YAZAR

GDB Trabzon Rotary Kulübü

Belki yazımın başlığını yadırgayanlar olabilir. Atatürk'le Rotary arasında ne benzerlik kurulabilir ki diye düşünenler de olabilir. Bence Atatürk İlkeleri ile Rotary'nin hedefleri arasında o kadar çok benzerlikler var ki. Bu yazımda tümünü anlatmam olanaklı değildir.

Bilirsiniz 10 Kasım tarihi Atatürk'ün ölüm günü. 24 Kasım ise Atatürk'ün Başöğretmenliği kabul ettiği gün. Kısaca Kasım ayı Atatürk ayı olarak düşünülebilir. Rotaryen olarak Rotary ışığında Atatürk'ü irdelemek; Atatürk'ün ilke devrimleri ile de Rotary'e bakmak istedim.

Amaçları, ilkeleri ve sınırları belli bir düşünce ve eylem dizgesi olan Atatürkçülük, günümüz Türkiye'sinde de en çok gereksinim duyulan bir oluşumdur. Çünkü bugün Atatürkçü düşünenin yeni bir anlatımla çerçevesinin genişletilmesi değil, Atatürkçü düşüncüyü kendi çıkarlarına kullanmayı hedefleyen ve paylaşımı daha uygun bulan yapı söz sahibidir. Kısaca herkesin Atatürkçü olduğu bir düzeyde bulunuyoruz. Birbiriyle çelişen Atatürklerin yaratıldığı bir ortamda gerçek Atatürk'ü eylemlerinde aramakda yarar var diye düşünüyorum.

Ülkemizde gerçek Atatürkçülerin tümü Rotaryen değildir. Ama Rotaryenlerin tümünün gerçek Atatürkçü olduğuna inanıyorum. Çünkü Her Rotaryenin hedefi, ülkesini ulusal ruhla evrensel boyutlara ulaştırmaktır. İrk, dil, din, renk farkı gözetmeksizin tüm insanlara ve insanlığa olumlu bakmaktır. Ülkemizin çağdaş uluslar seviyesine çıkmasını istemek bizlerin temel ülküsüdür. Atatürk'ün Türkiye insanının ülküsünü belirlerken, **"Ulusumuzu çağdaş uluslar seviyesinin üstüne çıkarmak"** hedefini koymuştu. Bunu yaparken de, **"Yurtta barış, dünyada barış"** yaklaşımından da şaşmamıştır. İşte bu örneklerle bile Rotary'nin hedefleri ile Atatürk'ün ilkelerinin örtüşüğünü görüyoruz.

Eğitimci olarak ben, Atatürk'ün eğitime bakışını irdelemek; aynı zamanda Rotary'nin eğitime bakışını anlatıp benzerliklerini ortaya sermek istiyorum.

Atatürk'ün 1921 yılından 1938 yılına kadarki eğitim şuralarında konuşmalarından çıkardığımız sonuçlara dayanarak ulusal eğitimimizin nasıl olmasını sıralamak istiyorum. Ama önemli olan, ulusal eğitimin Atatürkçü ilkelerinin saptanması değil, bu ilkelerin ulusal eğitimimizde ne ölçüde uygulama olanağı bulabildiğidir. Konu bu açıdan ele alınca Atatürkçülük savlarının çoğu yerde **"hava"** da kaldığı da görülür.

Belirttiğim gibi 1921-1938 döneminde türlü nedenlerle ortaya koyduğu ulusal eğitim üzerindeki görüşlerinden Atatürkçü ulusal eğitim siyasetinin temel ilkelerini aydınlığa çıkarmak mümkündür. Bu ilkeleri şöyle saptayabiliriz:

- ✓ Yabancı fikirlerden, Doğudan ve Batıdan gelecek etkilerden arınmış bir ulusal eğitim programı,
- ✓ Ülke çocuklarının ve gençlerinin bütün öğretim evrelerinde ekonomik hayatta yararlı ve etkili olacak biçimde donatılması,
- ✓ Cehaletin ortadan kaldırılması, yurttaşların tümünün okur-yazar duruma getirilmesi,
- ✓ Okul'un eğitim ve öğretimde bir **"merkez"** olarak ele alınıp değerlendirilmesi, bağımsızlığın korunmasında görevler yüklenilmesi,
- ✓ Bilimin ve teknolojinin, başka bir deyişle akılcı dünya görüşünün başlıca kılavuz olması,

- ✓ Toplumsal hayatın gereksinimlerine uygunluk, çağdaş gerekere bağlılık,
- ✓ Bilginin insan yaşamında bir süs, bir buyurma aracı veya uygar bir zevk yerine başarıya ulaşmada işe yarar aygıt olması,
- ✓ Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür nesiller yetiştirilmesi,
- ✓ Öğretmenlerin başarısının, Cumhuriyet'in başarısı olacağı,
- ✓ Gerçek yol göstericinin bilim ve teknik olduğu,
- ✓ Öğretim birliğinin sağlanması ve ilköğretimin zorunlu olması,
- ✓ Millet mekteplerinin yaygınlaştırılması,
- ✓ Büyük kalkınma planının gerçekleşmesi için teknik kadronun yetiştirilmesi,
- ✓ Türkçe sözcüklerle ve terimlerle kitaplar yazılması,
- ✓ Ulusumuzun dinamik ülküsünün varlığını yükseltmek olduğu; bunun için fikirle eylemi birlikte yürütme zorunluluğu.

Atatürk'ün ulusal eğitime ilgili buyrukları ve görüşleri insana geniş ufuklar çiziyor. Bizlere açık açık hedefler gösteriyor. Ne yazık ki aradan yıllar geçmesine karşın uygulamadaki oluşum insanı burukluğa, kötümserliğe götürüyor.

Atatürk, öğretmenlere bir kurultayda şöyle sesleniyordu:

"Bayanlar Baylar,

"Yurdumuzda uygar düşüncenin , çağdaş ilerlemenin bir an bile yitirilmeden yayılması ve gelişmesi gerekir.Bunun için bütün bilim ve teknik kişilerin bu yolda çalışmayı bir namus borcu olarak bilmelerini isterim.

Bayan öğretmenlerimiz, bay öğretmenlerimiz, şairlerimiz, edebiyatçılarımız, yazarlarımız ulusumuza geçmişte kalan felaket günlerini ve onun nedenlerini açık ve kesin dille anlatacaklardır. Bu kara günlerin bir daha dönmemesi için dünya üstünde uygar ve çağdaş bir Türkiye'nin varlığını tanımayanlara onu tanıtmak zorunda olduklarını hatırlatmak isterim."

Görülüyor ki en önemli görevimiz ulusal eğitimidir. Ulusal eğitimde ne olursa olsun üstün gelmek görevimizdir. Bir ulusun kurtuluşu ancak böylece gerçekleşir.

Sevgili Rotaryen Dostlarım; KOYE projesindeki araştırmaya göre, 1923'te ülkemizde okur-yazar oranı yüzde 11'dir. İki binlerde ise okur yazar oranımız yüzde seksenlere ulaştı. Dünya ortalaması yüzde seksen beş olduğuna göre bu oran ülkemiz açısından iyi sonuçtur. Ancak kadın-erkek arasındaki ve bölgeler arasındaki farklar masaya yatırılınca çapıcı sonuçlara ulaşmak mümkündür.

Ülkemizde Atatürk'ün hedeflediği orana kısa zamanda ulaşmak için biz Rotaryenlerin, KOYE uygulamasına önem vermemiz gerekliliğine inanıyorum.

Dönemden ve iktidardan etkilenerek erimekte olan kulüplerimize yeni üyeler kazandırmak, dürüstlüğü, paylaşımcılığı yaymak bizim temel görevimizdir.

Çünkü ulusumuzun kurtuluşu **"Kolaylaştırılmış okuma-yazma"** projesinden geçmektedir. Kulüplerin güçlenmesinden ve Atatürk'e sahip çıkmaktan geçmektedir. Çünkü ülkemizin çağdaş uygarlık yolu Atatürk yoludur.